

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
T 070 333 44 44

Onze referentie
2025-0000209773

Uw referentie
2025Z16058

Datum 16 oktober 2025
Betreft Beantwoording Kamervragen over het FNV-rapport "De
problemen op Schiphol"

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat, de
antwoorden op de Kamervragen van de leden De Hoop en Patijn (GroenLinks-PvdA) over
het FNV-rapport "De problemen op Schiphol".

Staatssecretaris Participatie
en Integratie,

J.N.J. Nobel

Vraag 1

Kent u het rapport 'De problemen op Schiphol - Hoe zijn ze ontstaan en waarom zijn ze nog niet opgelost', dat de FNV onlangs publiceerde? 1)

Datum

16-10-2025

Onze referentie

2025-0000209773

Antwoord vraag 1

Ja, ik ben bekend met het rapport van de FNV met de titel "De problemen op Schiphol".

Vraag 2

Kunt u samenvatten wat er post-corona concreet en merkbaar is verbeterd aan de arbeidsomstandigheden van werknemers op Schiphol en in hoeverre daarmee is voldaan aan de gemaakte afspraken?

Antwoord vraag 2

Het is de verantwoordelijkheid van Schiphol en werkgevers op Schiphol om hun werknemers te beschermen tegen ongezonde en onveilige arbeidsomstandigheden. De Arbeidsinspectie heeft eisen gesteld aan Schiphol en werkgevers op Schiphol. Schiphol en werkgevers op Schiphol zijn bezig met het doorvoeren van maatregelen naar aanleiding van deze eisen. Deze maatregelen zijn gericht op het beperken en uiteindelijk het voorkomen van fysieke belasting en op het minimaliseren van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen. De Arbeidsinspectie blijft de voortgang monitoren. Voor de andere elementen van gezond en veilig werken in het rapport van FNV verwijs ik naar het antwoord op vraag 5.

Daarnaast meldt Schiphol het volgende:

- Blootstelling gevaarlijke stoffen (vliegtuigmotoruitstoot): Schiphol voert de deelbesluiten van de Arbeidsinspectie uit die gericht zijn op het verminderen van blootstelling aan dieselmotor- en ultrafijnstof.
- Aankomst- en vertrekprocedures: Er is een Plan van Aanpak opgesteld dat stapsgewijs wordt uitgevoerd, telkens na veiligheidsbeoordeling. Daarnaast zijn vier elektrische taxibots aangeschaft en in voorbereiding voor reguliere inzet. Deze maatregelen zorgen voor minder stationair draaiende motoren en dus minder uitstoot en geluidsbelasting voor medewerkers.
- Persoonlijke bescherming: Voor situaties waar bron- en procesmaatregelen nog niet volledig effect hebben, geldt een dringend advies voor het dragen van adembescherming door medewerkers airside.
- Voorzieningen en ruimten: Rust- en sanitaire ruimten worden vernieuwd. In totaal zijn er circa 240 ruimten gepland; medio 2025 was ongeveer de helft daarvan gerealiseerd.

Samen met de minister van IenW neem ik deel aan reguliere overleggen tussen het Rijk, Schiphol en de FNV. Daarin zal ik vanuit mijn rol nadrukkelijk aandacht blijven vragen voor gezonde en veilige werkomstandigheden.

Vraag 3

Kunt u aangeven wat er volgens u nog allemaal moet gebeuren en per wanneer aan alle afspraken is voldaan? Kunt u aangeven aan welke afspraken niet is voldaan en hoe dat komt?

Antwoord vraag 3

Het is de verantwoordelijkheid van Schiphol en de werkgevers op Schiphol (zoals bagageafhandelaars) om te zorgen voor gezonde en veilige arbeidsomstandigheden. Ik ga er dan ook vanuit dat zij zorgdragen voor een gezonde en veilige werkomgeving. Zoals hiervoor is aangegeven, heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie eisen gesteld aan Schiphol en werkgevers op Schiphol met betrekking tot een gezonde en veilige werkomgeving. Schiphol en werkgevers op Schiphol zijn bezig met het doorvoeren van maatregelen naar aanleiding van deze eisen. De Arbeidsinspectie blijft de voortgang hiervan monitoren.

Datum
16-10-2025
Onze referentie
2025-0000209773

Vraag 4

Kunt u ingaan op de klachten, zoals samengebracht in dit rapport, en wie volgens u hiervoor verantwoordelijk is? Wilt u hierbij ook de ketenverantwoordelijkheid betrekken?

Antwoord vraag 4

In het rapport worden klachten genoemd die gaan over blootstelling aan fysieke belasting, blootstelling aan ultrafijnstof, voorzieningen, werkdruk, sociale veiligheid en meldcultuur. Schiphol en de andere werkgevers op Schiphol zijn verantwoordelijk voor gezonde en veilige arbeidsomstandigheden. Het is aan Schiphol om verder inhoudelijk te reageren op het rapport van de FNV en om hierover het gesprek aan te gaan met de werknemers en de FNV. Schiphol heeft daarnaast een rol als eigenaar van de luchthaven. Vanuit die rol kan Schiphol als opdrachtgever eisen stellen in aanbestedingen en zo goede arbeidsomstandigheden bevorderen.

Vraag 5

Kunt u ingaan op de eisen en aanbevelingen in het rapport en wie volgens u de eerst aangewezenen zijn om deze om te zetten en wie volgens u de eerst aangewezenen zijn om te handhaven?

Antwoord vraag 5

Er staan verschillende aanbevelingen in het rapport. Werkgevers gaan zelf over deze onderwerpen, zo ook Schiphol. Hieronder licht ik dit nader toe en geef ik aan hoe het kabinet in het algemeen over deze onderwerpen denkt.

- *Flexwerk uitbannen:*
Het is aan werkgevers om de juiste balans te vinden in de mate van flexibele en vaste contracten. Het kabinet werkt aan het arbeidsmarktpakket. Het kabinet zet erop in dat mensen in flexibele contracten meer zekerheid krijgen over hun inkomen en hun rooster en dat schijnzelfstandigheid wordt teruggedrongen. Het wetsvoorstel 'Meer zekerheid flexwerkers' bevat maatregelen die de inkomens- en roosterzekerheid voor uitzendkrachten, oproepkrachten en tijdelijke contracten verbetert. Tegelijkertijd hebben werkgevers hier natuurlijk ook zelf een belangrijke rol om hun personeel juist te behandelen. Niet voor niets hebben ook sociale partners in het SER middellangetermijnadvies het uitgangspunt onderschreven dat bij structureel werk een vast contract hoort.
- *Toereikend loon betalen:*
Het is aan sociale partners om over arbeidsvoorwaarden, waaronder het loon, te onderhandelen en cao's af te sluiten. Cao-onderhandelingen zijn een zaak tussen werkgevers en werknemers. Cao-partijen weten het beste wat er speelt in de desbetreffende sector. Zij zijn op de hoogte van de financiële ruimte die er is en weten welke arbeidsvoorwaarden van belang zijn. Naast de sociale partners heeft ook de overheid een rol. Bijvoorbeeld in het vaststellen van het wettelijk minimumloon. Het kabinet beoordeelt de huidige hoogte van het minimumloon als toereikend.
- *Minimum bezettingsnormen hanteren om de werkdruk beheersbaar te maken:*

Het is de verantwoordelijkheid van de werkgever om de werkdruk beheersbaar te maken. De werkdruk mag niet tot gevolg hebben dat werkenden ziek worden.

- *Taal- en opleidingseisen hanteren:*

De Arbowet schrijft voor dat werkenden voorlichting moeten krijgen over het werk, de risico's en veiligheidsmaatregelen, in een voor hen begrijpelijke taal¹. Wanneer de wet hierover niets voorschrijft, is het zorgen voor passende opleidingseisen een verantwoordelijkheid van de werkgever.

- *Gezonde werkroosters invoeren:*

Gezonde werkroosters zijn de verantwoordelijkheid van de werkgever. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt met sociale partners in de CAO. Wettelijke kaders voor werk- en rusttijden zijn vastgelegd in de Arbeidstijdenwet.

- *Personeelsverloop omlaag brengen:*

Het is de verantwoordelijkheid van de werkgever om te zorgen voor gezonde en veilige arbeidsomstandigheden. Als er een hoger personeelsverloop is door de mate van gezondheid en veiligheid van het werk, is het aan de werkgever om maatregelen te treffen.

- *Bepalen dat bedrijven alleen werkzaam mogen zijn op de luchthaven als zij op basis van een recent, openbaar en onafhankelijk onderzoek kunnen aantonen dat de veiligheids- en securitycultuur op orde is.*

Schiphol is de aangewezen partij om in te gaan op eisen waar bedrijven aan moeten voldoen om op de luchthaven te mogen werken.

Datum
16-10-2025

Onze referentie
2025-0000209773

De handhaving van de arbeidswetgeving, waaronder de Arbeidsomstandighedenwet, is een taak van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Zij is een onafhankelijke toezichthouder en houdt risicogericht toezicht.

Vraag 6

Bent u bereid een jaarlijkse rapportage te eisen over het aantal veiligheidsvoorvallen, de werkdruk, het personeelsverloop en de veiligheids-, security- en meldingscultuur in de grondafhandeling en in de luchthavenbeveiliging en hierover te rapporteren?

Antwoord vraag 6

Ik neem samen met de minister van IenW deel aan reguliere overleggen tussen het Rijk, Schiphol en de FNV. Daarin zal ik vanuit mijn rol nadrukkelijk aandacht blijven vragen voor gezonde en veilige werkomstandigheden. Schiphol en sociale partners hebben afgesproken periodiek onderzoek te laten doen naar werkdruk, sociale veiligheid en de veiligheidscultuur².

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat laat weten dat het met betrekking tot de veiligheidscultuur belangrijk is dat er een meldingsbereidheid onder het personeel van de grondafhandeling en security wordt gestimuleerd. Incidenten bij grondafhandeling kunnen directe gevolgen hebben voor de veilige vliegoperatie. Het toezicht op de vliegveiligheid wordt uitgevoerd door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)-Luchtvaartautoriteit en meldingen gerelateerd aan de vliegveiligheid kunnen gedaan worden bij het Analysebureau Luchtvaartvoorvallen (ABL). De ILT-Luchtvaartautoriteit publiceert jaarlijks een Staat van de Luchtvaart waarin de belangrijkste trends en ontwikkelingen worden geduid; grondafhandeling maakt hier regelmatig onderdeel van uit. Meldingen over arbeidsomstandigheden kunnen gedaan worden bij de Nederlandse Arbeidsinspectie.

Vraag 7

¹ Zie de Memorie van Toelichting op de Arbowet, ten aanzien van artikel 8 van de Arbowet

² [Rapportage sector breed onderzoek werkdruk en veiligheidscultuur op Schiphol](#)

Bent u bereid Schiphol te verplichten om maatregelen te nemen voor een lager personeelsverloop en een lagere werkdruk, onder meer door het betalen van een leefbaar loon, het vast in dienst nemen van werkers, en het voldoen aan een verantwoorde minimale bezettingsnorm?

Datum
16-10-2025
Onze referentie
2025-0000209773

Antwoord vraag 7

Als staatssecretaris kan ik geen verplichtingen of maatregelen opleggen aan specifieke bedrijven, zoals u in uw vraag bedoelt. Het kabinet zet erop in dat mensen in flexibele contracten meer zekerheid krijgen over hun inkomen, hun rooster en dat schijnzelfstandigheid wordt teruggedrongen. Zie daartoe mijn antwoord bij vraag 5. Het is aan Schiphol en de werkgevers op Schiphol om invulling te geven aan de verhouding tussen flexibel en vast werk.

Vraag 8

Kunt u bij vraag 5 ten minste de punten op pagina 44 betrekken en deze punten los aflopen?

Antwoord vraag 8

Ik heb de punten op pagina 44 van het rapport specifiek behandeld bij het antwoord op vraag 5.

1) Website FNV, augustus 2025 (<https://www.fnv.nl/getmedia/5f37e22e-1bbf-4853-84fb-20f02feb0406/De-problemen-op-Schiphol-K.pdf>)